

До

Президента на Република България

О Б Р Ъ Щ Е Н И Е

Уважаеми господин Президент,

Съюзът на съдиите в България Ви призовава да упражните правомощието си по чл. 101, ал. 1 от Конституцията на Република България и да върнете за ново обсъждане в Народното събрание приетият на 27.07.2017 г. Закон за изменение и допълнение на ЗСВ.

Считаме, че законът нарушава основни, гарантирани от Конституцията права, създава предпоставки за засягане на независимостта на съдебната власт и въвежда законодателни решения, които не преследват обществено полезни цели.

Създаването на предпоставки за нарушаване на Конституцията със закона най-ясно се откроява с неговия § 5, с който се изменя разпоредбата на чл. 230, ал. 1 от ЗСВ. Съгласно приетия от Народното събрание нов текст, вече е възможно отстраняване на магистрат от длъжност във всички случаи на привличането му като обвиняем за умишлено престъпление от общ характер. В така изменения ѝ вид нормата не предвижда осъществяване на преценка от страна на ВСС за връзката между вмененото престъпно деяние и изпълняваните от магистрата функции, за да бъде пропорционално и необходимо такова отстраняване. Съгласно действащото наказателно-процесуално право, привличането на обвиняем е действие на органите на досъдебното производство, което не подлежи на съдебен контрол, поради което на същите органи се дава изключителна и неограничена възможност да иницират отстраняване от длъжност на всеки привлечен като обвиняем съдия, прокурор или следовател. С приетото изменение се дава възможност за отстраняване на магистрати от длъжност, което може да продължи прекомерно дълго, без да може засегнатите съдии, прокурори

или следователи да се защитят срещу такова засягане на техни основни права. Така приетото изменение поставя магистратите в драстично по-неравнопоставено отношение спрямо всички останали граждани, доколкото относно последните Наказателно-процесуалният кодекс предвижда съдебен контрол и при първоначално отстраняване от длъжност поради привличането им като обвиняеми за извършени умишлени престъпления от общ характер, и възможност за сезиране от съда при прекомерна продължителност на такава мярка.

С приетите изменения на разпоредбите на чл. 28, ал. 1 и чл. 50, ал. 1 ЗСВ се предвиждат привилегии за част от магистрати – тези от тях, които са заемали изборна длъжност във Висшия съдебен съвет и Инспектората при ВСС, да изберат в какъв друг орган от същата степен на съдебната власт да бъдат преназначени след изтичане на мандата на ВСС и ИВСС. Приетото законодателно изменение, допускащо назначение по волята на заинтересования магистрат, противоречи на Конституцията, доколкото същата възлага именно на съответните колегии на ВСС правомощия да назначават, повишават и преместват съдии, прокурори и следователи. Така предвиденият със закона ред за възстановяване на длъжност на членовете на ВСС и ИВСС представлява и създаване на привилегии, каквито, съгласно чл. 6, ал. 2 от Конституцията, не следва да се допускат в правовата държава. Кариерното израстване на българските магистрати е организирано чрез провеждането на конкурси както за повишаване, така и за преместване. Законовото въвеждане на изключение от този принцип и премирането на ограничен кръг лица не само не е обществено необходимо, не просто не е социално оправдано, но е неприемливо, дори цинично. Натрапчиво е всеобщото усещане, че законодателят „награждава“ членовете на ВСС. Освен че създаването на такова впечатление не е съзвучно с принципа за разделението на властите, подобен подход поставя редица други тревожни въпроси в публичното пространство. Например – необяснимата и непрозрачна прибързаност на законодателния процес, която неизбежно доведе и до липса на широко обществено обсъждане и на оценка на въздействието на законопроекта, свързана ли е с предстоящия избор на председател на Върховния административен съд от членовете на ВСС, които получават предварително обещание за привилегии? Подобни опасения вече се разпространяват в медиите. Нещо повече – те се поставят в обвързаност с приетите изменения на НПК, с които се изнемва част от компетентността на Софийския градски съд по наказателни дела за

престъпления, извършени от висши представители на държавната власт, и се предоставя на Специализирания наказателен съд. Самото допускане на възможността законодателната дейност да представлява прикрита политическа корупция е обществено нетърпимо и изисква категорична държавническа реакция.

С приетия законопроект се засяга по непропорционален и неоправдан начин и упражняването на гарантираното от Конституцията право на магистратите на свободно сдружаване. Въпреки направените корекции по първоначално предложеното от вносителите изменение на чл. 195, ал. 1, т. 3 от НПК и според приетия при второто гласуване текст на § 4 от закона, съдиите, прокурорите и следователите не могат да участват в управителните и контролни органи на организации, различни от създадените за защита на техните професионални интереси, в които те индивидуално членуват. В този смисъл и макар и преформулирана, остава забраната за участие на български магистрати в управителните органи на Съюза на юристите в България и в международните организации на магистрати.

Разпоредба с ограничаващ упражняването правото на свободно сдружаване в професионални организации се явява и § 7 от приетия закон, въвеждаща задължение за деклариране в едномесечен срок от влизането ѝ в сила на членство в организации с нестопанска цел, от които не са изключени професионалните организации, пред Висшия съдебен съвет. Членството в професионална организация, в която по дефиниция членуват само други магистрати, не може да създаде предпоставки за нелегитимна зависимост или влияние върху съдиите, прокурорите и следователите, несъвместимо с упражняването на функциите им. Няма основание и събирането от страна на ВСС на такава информация, предвид задължението му да упражнява кадровите, дисциплинарните и организационните си правомощия еднакво спрямо всички магистрати, независимо от това дали принадлежат към професионална организация и коя е тя. "Сковаващият ефект" на задължението за деклариране на членство в професионална организация спрямо свободното упражняване на правото на сдружаване беше отчетен и от най-авторитетните международни магистратски организации - Международната съдийска

асоциация и МЕДЕЛ /Европейски магистрати за демокрация и свободи/ в техни становища от миналата и настоящата година.¹

Считаме, че връщането на закона за ново обсъждане е необходимо и доколкото в продължилия едва три седмици срок от внасянето на законопроекта до неговото приемане на второ гласуване не беше осъществен необходимият задълбочен обществен дебат, нито бяха представени от вносителите достатъчно аргументирани доводи за предлаганите законодателни решения.

София,
31.07.2017 г.

Председател на УС на ССБ:
Атанас Атанасов

---

¹ http://www.judgesbg.org/images/Letter_EAJ_BG.pdf;
http://www.medelnet.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=307:letter-to-the-president-of-the-bulgaria; <http://www.judgesbg.org/images/Letter-EAJ-BG.pdf>;
http://www.judgesbg.org/images/communiqu%C3%A8_bulgaria_07_2017_REV_BG.pdf